

Saying HaGomel Using HaGoogle

A. The Background to HaGomel

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נד עמוד ב

אמר רב יהודה אמר רב: ארבעה צריכין להודות - יורדי הים, הולכי מדברות, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים, ויצא... מאי מברך? - אמר רב יהודה: ברוך גומל חסדים טובים. אביי אמר: וצריך לאודוויי קמי עשרה, דכתיב: וירוממוהו בקהל עם וגו'. מר זוטרא אמר: ותריין מינייהו רבנן, שנאמר: ובמושב זקנים יהללוהו. מתקיף לה רב אשי: ואימא כולוהו רבנן! - מי כתיב בקהל זקנים? בקהל עם כתיב. - ואימא: בי עשרה שאר עמא, ותרי רבנן! - קשיא. רב יהודה חלש ואתפח, על לגביה רב חנא בגדתאה ורבנן, אמרי ליה: בריך רחמנא דיהבך ניהלן ולא יהבך לעפרא. אמר להו: פטרתון יתי מלאודוויי. והא אמר אביי: בעי אודוויי באפי עשרה! - דהווי בי עשרה. והא איהו לא קא מודה! - לא צריך, דעני בתרייהו אמן.

תהלים פרק קז, א-מג

(א) הָדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לַעֲוֹלָם חֲסָדוֹ: (ב) יֹאמְרוּ גֵאוּלַי יְקַנֵּן אֲשֶׁר אֶלֶם מִיַּד־צָר: (ג) וּמֵאֲרֻצוֹת לְבָצֵם מִמִּזְרַח וּמִמְעַרְב מִצָּפוֹן וּמִיָּם: (ד) תַּעֲוֹ בַמִּדְבָר בִּישִׁימוֹן דְּגָרָה עֵיר מוֹשֵׁב לֹא מֵצֹאוֹ: (ה) רַעֲבִים גַּם־צִמְאִים נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטֵּף: (ו) וַיִּצְעֲקוּ אֱלֹהֵי־יִקְנוֹן בְּצָר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם: (ז) וַיִּדְרִיכֵם בְּגֵרָה יִשְׁגְּהָ לְלֶכֶת אֶל־עֵיר מוֹשֵׁב: (ח) יוֹדוּ לַיהוָה חֲסָדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: (ט) כִּי־הִשְׁבִּיעַ גִּפְשׁ שִׁקְקָה וּנְפֹשׁ רַעֲבָה מִלֹּא־טוֹב: (י) יִשְׁבִּי תִחְשָׁף וְצִלְמֹנֶת אֲסִירִי עָנִי וּבְרוּל: (יא) כִּי־הִמְרוּ אִמְרֵי־אֵל וַעֲצַת עֲלִיוֹן נֶאֱצַו: (יב) וַיִּכְנַע בְּעַמְל לִבָּם כְּשָׁלוּ וְאֵין עֲזָר: (יג) וַיִּצְעֲקוּ אֱלֹהֵי־יִקְנוֹן בְּצָר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: (יד) וַיִּצִּיאֵם מִתְחִשָׁף וְצִלְמֹנֶת וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִנְתֵּן: (טו) יוֹדוּ לַיהוָה חֲסָדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: (טז) כִּי־שָׁבַר דַּלְתוֹת נְחֹשֶׁת וּבְרִיחֵי בְרוֹנָל גִּדְעָ: (יז) אֲוֹלִים מִדְּרָה פִשְׁעָם וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: (יח) כָּל־אֶחָד תִּתְעַב נִפְשָׁם וַיִּגְיֵעוּ עַד־שְׁעַרֵי מוֹת: (יט) וַיִּצְעֲקוּ אֱלֹהֵי־יִקְנוֹן בְּצָר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: (כ) יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם וַיִּמְלֵט מִשְׁחִיתוֹתָם: (כא) יוֹדוּ לַיהוָה חֲסָדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: (כב) וַיִּזְבְּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרוּנָה: (כג) יוֹרְדֵי הַיָּם בְּאֲנִיּוֹת עֲשִׂי מְלֹאכָה בְּמַיִם רַבִּים: (כד) הִמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי יְקַנֵּן וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמִצְוֹתָהּ: (כה) וַיֹּאמֶר וַיִּצְעַד וַיִּסַּע וַיִּתְרַמֵּם גְּלוֹי: (כו) יִצְעֲלוּ שְׂמַיִם וַיִּרְדּוּ תְהוֹמוֹת נִפְשָׁם בְּרַעַה תִּתְמוּגַג: (כז) יִתְוַגּוּ וַיִּנְוְעוּ כְּשִׁפְזוֹר וְכָל־חֲכָמָתָם תִּתְבַּלַּע: (כח) וַיִּצְעֲקוּ אֱלֹהֵי־יִקְנוֹן בְּצָר לָהֶם וּמִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: (כט) יִקְמוּ סֵעָרָה לְדַמְמָה לְיַחֲשׂוּ גְלִיהֶם: (ל) וַיִּשְׁמְחוּ כִּי־יִשְׁתַּחוּ וַיִּנְתְּנוּם אֱלֹהֵי־תַחֲוֹ חֲפָצָם: (לא) יוֹדוּ לַיהוָה חֲסָדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: (לב) וַיִּרְמְמוּהוּ בְּקִהֲלֵי־עַם וּבְמוֹשֵׁב זִקְנִים יִהְלִלוּהוּ: (לג) יִשֶׁם נְהַרֹת לְמִדְבָר וּמִצְאֵי

מִים לְצִמְאֻן: (לד) אָרְץ פְּרִי לְמַלְחָה מְרֻעַת יִשְׁבִי בָּהּ: (לה) יָשָׁם מְדַבֵּר לְאֶגְמֵי-מַיִם וְאָרְץ צִיָּה לְמַצְאֵי מַיִם: (לו) וַיּוֹשֶׁב שָׁם רְעֵבִים וַיְכַוְּנוּ עֵיר מוֹשָׁב: (לז) וַיִּזְרְעוּ שְׂדוֹת וַיִּטְעוּ כִרְמִים וַיַּעֲשׂוּ פְרִי תְבוּאָה: (לח) וַיִּבְרַכְם וַיַּרְבּוּ מְאֹד וַיְבָרְכֵם לֹא יִמְעָט: (לט) וַיִּמְעָטוּ וַיִּשְׁחָחוּ מֵעֶצֶר רָעָה וַיָּגוּן: (מ) שִׁפְדָּה בּוֹז עַל-נְדִיבִים וַיִּתְעַם בְּתַהוֹ לֹא-דָרָךְ: (מא) וַיִּשְׁגַּב אֶבְיֹן מֵעוֹנֵי וַיִּשָׁם כְּצֹאן מִשְׁפָּחוֹת: (מב) וַיֵּאָזוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְחוּ וְכָל-עַוְלָה קִפְצָה פִּיהָ: (מג) מִיִּחְכָּם וַיִּשְׁמַר-אֱלֹהֵי יִתְבוּנָהוּ חֲסִדֵי יִקְנוּ:

B. Shulchan Aruch's Rulings

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכות הפירות סימן ריט

סעיף א

ארבעה צריכים להודות. יורדי הים כשעלו ממנה, והולכי מדברות כשיגיעו לישוב, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא, וסימנך: וכל החיים יודוך סלה. "חולה" "יסורים" "ים" "מדבר".

סעיף ב

מה מברך: בא"י הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב, והשומעים אומרים: מי שגמלך כל טוב הוא יגמלך כל טוב סלה.

סעיף ג

צריך לברך ברכה זו בפני יו"ד, ותרי מינייהו רבנן, דכתיב: וירוממוהו בקהל עם ובמושב זקנים יהללוהו (תהילים קז, לב), ואם לא שכיחי רבנן, לא יניח מלברך; ונהגו לברך אחר קריאת התורה, לפי שיש שם עשרה; ואם בירך בפחות מעשרה, יש אומרים שיצא, ויש אומרים שלא יצא, וטוב לחזור ולברך בפני עשרה בלא הזכרת שם ומלכות.

סעיף ד

אם בירך אחר ואמר: בא"י אמ"ה אשר גמלך כל טוב, וענה אמן, יצא. וכן אם אמר: בריך רחמנא מלכא דעלמא דיהבך לך, וענה אמן, יצא. הגה: ואין זה ברכה לבטלה מן המברך, אף על פי שלא נתחייב בברכה זו, הואיל ואינו מברך רק דרך שבח והודאה על טובת חבירו ששמח בה (טור).

סעיף ה

אם בירך אחד הגומל לעצמו, ונתכוין להוציא את חבירו, ושמע חבירו וכוון לצאת, יצא אפילו בלא עניית אמן (כיון שהמברך ג"כ חייב, יצא האחר בלא עניית אמן) (טור).

סעיף ו

אם איחר, יש לו תשלומין לברך כל זמן שירצה; ונכון שלא לאחר שלשה ימים.

סעיף ז

באשכנז וצרפת אין מברכין כשהולכין מעיר לעיר, שלא חייבו אלא בהולכי מדברות דשכיחי ביה חיות רעות ולסטים; ובספרד נוהגים לברך, מפני שכל הדרכים בחזקת סכנה; ומיהו בפחות מפרסה אינו מברך, ואם הוא מקום מוחזק בסכנה ביותר, אפילו בפחות מפרסה.

סעיף ח

בכל חולי צריך לברך, אפילו אינו חולי של סכנה ולא מכה של חלל, אלא כל שעלה למטה וירד, מפני שדומה כמי שהעלוהו לגרדום (פי' מעלות שעושים דיינים לשבת כשדנין) לידון, ואין הפרש בין שיש לו מיחוש קבוע ובא מזמן לזמן, ובין שאינו קבוע. הגה: ו"א דאינו מברך רק על חולי שיש בו סכנה, כגון מכה של חלל (טור בשם הראב"ד והר"ר יוסף וכן נוהגין באשכנז).

סעיף ט

הני ארבעה לאו דווקא, דה"ה למי שנעשה לו נס, כגון שנפל עליו כותל, או ניצול מדריסת שור ונגיחותיו, או שעמד עליו בעיר אריה לטורפו, או אם גנבים באו לו אם שודדי לילה וניצול מהם וכל כיוצא בזה, כולם צריכים לברך הגומל; וי"א שאין מברכין הגומל אלא הני ארבעה דוקא, וטוב לברך בלא הזכרת שם ומלכות.

משנה ברורה סימן ריט ס"ק ח

ועיין בהלכות הרא"ה שכתב דימתין עד שלשים יום פן יזדמן לו עשרה שיוכל לקיים המצוה כהלכתה ויותר לא ימתין:

ביאור הלכה סימן ריט סעיף ג ד"ה * ו"א שלא

ודע דמדברי המחצית השקל ברי"ש הסימן משמע דלדעה אחרונה אם מברך בלא עשרה הוי ברכה לבטלה דלא נתקנה כלל בלא עשרה וא"כ לדבריו כיון שהמחבר לא הכריע בפלוגתא זו א"כ ממילא אינו רשאי לברך בלא עשרה אבל דעת רע"א בחידושו דאפילו לדעה אחרונה אינו אסור לברך בלא עשרה דרך שבח והודאה דלא גרע מאדם דעלמא שמברך על חבירו ברכה זו אף על גב דלא נתחייב כלל וכמ"ש בהג"ה בס"ד וכ"ש איהו גופיה אלא דאם יזדמנו לו אח"כ עשרה צריך לברך עוד הפעם דרך חובה לדעה אחרונה ואמנם לכתחלה יש ליהזר שלא לברך בלא עשרה אפילו דרך שבח והודאה דאם יזדמן לו אח"כ עשרה לא יוכל לברך פעם שני דרך חובה דשמא קי"ל כדעה ראשונה וכבר יצא ע"ש

C. Rav Schachter's Rulings

Jewish Action Magazine, Halachah During a Pandemic, <https://jewishaction.com/religion/jewish-law/halachah-during-a-pandemic/>

Q: Should one *bentch* Gomel after recovering from the coronavirus?

A: One should recite Birchas Ha'gomel when recovering from corona. Birchas Ha'gomel is meant to be recited in the presence of a minyan. It is best to recite this *berachah* within three days of recovering from a potentially life-threatening situation, and it is improper to delay reciting the *berachah* beyond thirty days. If it becomes clear that due to the danger it will be impossible to be in the presence of a minyan within thirty days, then one should recite the *berachah* over Zoom or via phone conference with ten men watching or listening. This is possible because the requirement for a minyan is not the same as for *tefillah b'tzibbur* or *kerias haTorah*, which are *devarim shebikedushah* and require a minyan gathered in one place. In the case of Birchas Ha'gomel, the purpose of the minyan is to publicize the miracle, and this can be accomplished even if the ten individuals are listening without being present in one room.

